

Εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας & οι επιπτώσεις στην Ευρώπη

Γράφει ο Καθηγητής Χρήστος Φλώρος

Καθηγητής Χρήστος Φλώρος
Μέλος Συμβουλίου Διοίκησης
Ελληνικού Μεσογειακού
Πανεπιστημίου (ΕΛΜΕΠΑ),
Καθηγητής Χρηματοοικονομικής
Τμήμα Λογιστικής
& Χρηματοοικονομικής ΕΛΜΕΠΑ,
τ. Αντιπρύτανης ΕΛΜΕΠΑ,
τ. Αντιπρόεδρος ΕΛ.Γ.Α.

Η τελευταία πενταετία έφερε δύσκολες καταστάσεις και ακραία γεγονότα: πανδημία covid-19, επισιτιστική-ενεργειακή κρίση, κλιματική αλλαγή, πόλεμοι και αναταραχές. Όλα τα παραπάνω δημιούργησαν αρνητικές επιπτώσεις στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία με αποκορύφωμα τους υψηλούς πληθωρισμούς και τα υψηλά επιτόκια. Παρόλο που η Αμερική είναι ο ρυθμιστής της παγκόσμιας οικονομίας ως η πρώτη οικονομική δύναμη, είδαμε οικονομική αστάθεια και τεταμένες εμπορικές σχέσεις με την Κίνα τόσο το 2018 όσο και μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία το 2022, κάτι που επηρέασε το διεθνές εμπόριο και τις γεωπολιτικές ισορροπίες. Τα γεγονότα αυτά συνεχίζονται να συμβαίνουν σε μια περίοδο που οι ΗΠΑ αναμένουν μια δεύτερη θητεία του Προέδρου Τραμπ, ο οποίος στη προεκλογική του εκστρατεία απείλησε με γενικούς δασμούς 10-20% σε όλα τα προϊόντα που εισέρχονται στις ΗΠΑ και έως και 60% στα κινεζικά προϊόντα, με στόχο τη μείωση των εμπορικών ελλειμμάτων αλλά και την επανεξισορρόπηση του διεθνούς εμπορίου. Από την άλλη, η Ευρώπη κλονίζεται λόγω οικονομικής και πολιτικής αστάθειας αφού τόσο η Γαλλία όσο και η Γερμανία, οι μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρώπης, παρουσιάζουν σημαντικά πολιτικά προβλήματα που επηρεάζουν την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής οικονομίας. Επομένως, ένας νέος εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας το 2025 είναι πολύ πιθανό να φέρει αβεβαιότητα στη παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομική ανάπτυξη. Είναι γεγονός ότι το Χρηματιστήριο του Παρισιού σημείωσε πτώση το 2024 λόγω της πολιτικής κρίσης στη Γαλλία, αλλά και εξαιτίας πιθανών δασμών των ΗΠΑ σε κινεζικά προϊόντα το 2025.

Τι συνέβη το 2024; Αναμφισβήτητα, η οικονομία των ΗΠΑ το 2024 αντιμετώπισε μια σειρά από προκλήσεις και ευκαιρίες, όπως αργό ρυθμό ανάπτυξης, πληθωριστική και δημοσιονομική πίεση, αλλά και αυξημένο ΑΕΠ και δείκτη ανεργίας. Επίσης, τα μεγαλύτερα εμπορικά ελλείμματα των ΗΠΑ ήταν με την Κίνα, το Μεξικό, τη Γερμανία και τον Καναδά. Το αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών του 2024 δημιούργησε αβεβαιότητα στην οικονομική πολιτική, κυρίως όσον αφορά τις εμπορικές σχέσεις των ΗΠΑ με την Κίνα αφού ο Πρόεδρος Τραμπ απείλησε με δασμούς στα κινεζικά προϊόντα. Επιπλέον, οι γεωπολιτικές εντάσεις, αποτέλεσμα των αναταραχών σε Ρωσία-Ουκρανία και Μέση Ανατολή, δημιούργησαν νέες πιέσεις στη παγκόσμια ενεργειακή πολιτική. Η Ευρωπαϊκή οικονομία το 2024 είδαμε να αναπτύσσεται με αργό ρυθμό, κυρίως λόγω της πληθωριστικής πίεσης και των υψηλών επιτοκίων. Ο πόλεμος στην Ουκρανία έφερε αβεβαιότητα στην αγορά ενέργειας, έτσι η Ευρώπη αποφάσισε να επενδύει σημαντικά σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ είδαμε πρόσφατα τον Πρόεδρο Τραμπ να ζητά από την Ευρώπη να αγοράσει περισσότερο πετρέλαιο και φυσικό αέριο από τις ΗΠΑ διαφορετικά απείλησε με δασμούς. Τα παραπάνω δημιουργούν μια νέα γεωπολιτική-οικονομική κατάσταση το 2025 όπου οι σχέσεις της Ευρώπης με τη Ρωσία, τις ΗΠΑ και την Κίνα θα συνεχίσουν να επηρεάζουν την ανάπτυξη της οικονομίας της. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς βιομηχανικών αγαθών και υπηρεσιών στον κόσμο όπου αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών, συζητά και προσπαθεί πλέον να ενισχύσει τις εμπορικές της σχέσεις με άλλες χώρες και να διαφοροποιήσει τις πηγές εισαγωγών, ιδίως στον τομέα της ενέργειας και των πρώτων υλών, λόγω των τεταμένων εμπορικών σχέσεων ΗΠΑ-Κίνας που προβλέπεται να ενισχυθούν το 2025.

Τι γνωρίζουμε για τον εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ-Κίνας; Ο εμπορικός πόλεμος μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας ξεκίνησε το 2018 από τον τότε Πρόεδρο Τραμπ μέσω της επιβολής δασμών και των εμπορικών περιορισμών, με στόχο την προστασία των εγχώριων βιομηχανιών και προϊόντων. Έτσι, είδαμε το 2018 τη κυβέρνηση Τραμπ να επιβάλλει δασμούς δις δολαρίων σε κινεζικά προϊόντα λόγω αθέμιτων εμπορικών πρακτικών της Κίνας, όπως ανέφερε ο Τραμπ. Από την άλλη πλευρά, η Κίνα αντέδρασε με δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα (αγροτικά προϊόντα, αυτοκίνητα και αεροσκάφη). Η οικονομική πολιτική του Τραμπ κατά τη διάρκεια της πρώτης θητείας του ως Πρόεδρος των ΗΠΑ (2017-2021), έφερε μείωση του εταιρικού φόρου με στόχο την ενίσχυση των επενδύσεων από τις επιχειρήσεις και την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και επιβολή δασμών με σημαντικό αντίκτυπο σε αμερικανικές εταιρείες που εξαρτώνται από τις εισα-

γωγές κινεζικών προϊόντων και με ανάλογο κόστος για τους Αμερικανούς καταναλωτές. Πρέπει να τονισθεί ότι το 2020, ΗΠΑ και Κίνα υπέγραψαν συμφωνία η οποία περιλάμβανε τη δέσμευση της Κίνας να αγοράσει αμερικανικά προϊόντα αξίας δισεκατομμυρίων δολαρίων. Παρόλα αυτά, οι ΗΠΑ συνέχισαν να διατηρούν δασμούς σε κινεζικά προϊόντα, αφού η Κίνα δεν εκπλήρωσε πλήρως τις δεσμεύσεις της.

Τι σημαίνει ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας για την Ευρώπη αν αυτός εξελιχθεί το 2025 όπως ανακοίνωσε ο Πρόεδρος Τραμπ; Οι ΗΠΑ και η Κίνα είναι αναμφίβολα δύο από τις μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, και κάθε αλλαγή στην εμπορική τους σχέση έχει αντίκτυπο στην παγκόσμια οικονομία, και φυσικά στην ευρωπαϊκή. Ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας έχει σοβαρές επιπτώσεις στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, επηρεάζει τις γεωπολιτικές ισορροπίες και τις στρατηγικές Δύσης-Ανατολής όσον αφορά το διεθνές εμπόριο. Η αβεβαιότητα στις εμπορικές σχέσεις επηρεάζει αρνητικά τις διεθνείς επενδύσεις και αγορές. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα δούμε εταιρείες να μεταφέρουν την παραγωγή τους σε άλλες χώρες για να αποφύγουν τους δασμούς. Και αυτό γιατί η επιβολή δασμών οδηγεί σε αύξηση των τιμών σε σημαντικά καταναλωτικά αγαθά με ότι αυτό συνεπάγεται για το διεθνές εμπόριο, π.χ. σε προϊόντα άμεσα συνδεδεμένα με τη Κινεζική οικονομία.

Τι σημαίνει η επιβολή δασμών για την οικονομία; Με τους δασμούς προστατεύονται οι εγχώριες βιομηχανίες, οι οποίες ενισχύουν περαιτέρω την οικονομική δραστηριότητα, αυξάνουν τη ζήτηση προϊόντων, την ανταγωνιστικότητα, ενώ δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Από την άλλη, οι εμπορικοί δασμοί επηρεάζουν τις τιμές, άρα συνδέονται στενά με τον πληθωρισμό. Οι δασμοί επηρεάζουν την οικονομία συνολικά αφού αυξάνουν το κόστος των προϊόντων προκαλώντας οικονομική αστάθεια. Αυτό συνέβη στις ΗΠΑ όταν επέβαλαν δασμούς σε κινεζικά προϊόντα το 2018-2019, οπότε οι αμερικανικές επιχειρήσεις που εισήγαγαν προϊόντα από την Κίνα βίωσαν αυξήσεις στο κόστος παραγωγής, σε προϊόντα όπως ρούχα, ηλεκτρονικά και αυτοκίνητα. Επιπλέον, οι δασμοί επηρεάζουν το κόστος των πρώτων υλών και άλλων προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή (π.χ. χάλυβας, αλουμίνιο, πετρέλαιο). Κάτι τέτοιο είδαμε με τον χάλυβα στη πρώτη προεδρική θητεία του Τραμπ. Αυξήθηκε το κόστος των κατασκευών, των αυτοκινήτων και άλλων βιομηχανικών προϊόντων, με αποτέλεσμα την αύξηση του πληθωρισμού στον τομέα των καταναλωτικών αγαθών. Γενικά, οι αυξήσεις τιμών που προκύπτουν από τους δασμούς μειώνουν την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, καθώς τα νοικοκυριά αναγκάζονται να πληρώνουν περισσότερα για τα ίδια αγαθά. Αυτό οδηγεί σε μειωμένη κατανά-

λωση, και άρα επηρεάζεται αρνητικά η οικονομική ανάπτυξη.

Τι αναμένουμε το 2025 από μια τέτοια εξέλιξη; Το 2025 είναι σημαντικό έτος για τη παγκόσμια οικονομία, λόγω της εκλογής του Προέδρου Τραμπ, ενώ όπως φαίνεται θα συνεχιστούν οι γεωπολιτικές εντάσεις, η κλιματική αλλαγή και επιπλέον περιμένουμε σημαντικές πολιτικές εξελίξεις. Προϊόντα όπως το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο αναμένεται να επηρεασθούν από τις γεωπολιτικές εντάσεις και την ενεργειακή πολιτική, με δεδομένη και τη πρόσφατη διακοπή τροφοδοσίας της Κεντρικής Ευρώπης με Ρωσικό φυσικό αέριο. Άλλα βασικά προϊόντα, όπως το ασήμι, ο χάλυβας, το αλουμίνιο και τα γεωργικά προϊόντα θα επηρεαστούν σημαντικά από τις εμπορικές πολιτικές (ΗΠΑ-Κίνα), την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη, και τις γεωπολιτικές εντάσεις (Μέση Ανατολή). Γενικά, οι πιθανές αναταράξεις στις βασικές εξαγωγικές χώρες θα οδηγήσουν σε αυξήσεις τιμών σε αρκετά εμπορεύματα εφόσον δεν υπάρξει ρύθμιση και πολιτική σταθερότητα. Με δεδομένο ότι η Κίνα συνεχίζει να ενισχύει τις επενδύσεις σε προηγμένες τεχνολογίες (τεχνητή νοημοσύνη, 5G, ηλεκτρικά οχήματα, κλπ.), θα αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις στις διεθνείς σχέσεις με τις ΗΠΑ και άλλες δυτικές χώρες ισχυροποιώντας τη θέση της στη παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού και στο διεθνές εμπόριο με νέες πολιτικές ανάπτυξης και νέες συμφωνίες. Ήδη, η Κίνα τα τελευταία χρόνια προσπαθεί να ενισχύσει τις εμπορικές της σχέσεις με άλλες χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής μέσω της «Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου της Ασίας-Ειρηνικού» (RCEP), που αφορά την απελευθέρωση του εμπορίου μέσω σταδιακών μειώσεων των δασμών έως και 90%, ενώ προσπαθεί ταυτόχρονα να περιορίσει τις εξαρτήσεις της από τη Δύση.

Ποιες οι εμπορικές σχέσεις των υπόλοιπων χωρών με τις ΗΠΑ και τη Κίνα; Πρόσφατα, σχετικό άρθρο στην Allianz Trade (www.allianz-trade.com), αναφέρει τους εμπορικούς κόμβους καθώς και τους γεωπολιτικούς, εμπορικούς και διασυνοριακούς επενδυτικούς δεσμούς μεγάλων οικονομιών με τις ΗΠΑ και την Κίνα, υπολογίζοντας τη γεωοικονομική απόστασή τους σε σχέση με τις δύο χώρες. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η σφαίρα επιρροής της Κίνας περιλαμβάνει περισσότερους εμπορικούς κόμβους, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του δυτικού μπλοκ παραμένει πιο κοντά στις ΗΠΑ. Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι η χώρα που βρίσκεται πιο κοντά στις ΗΠΑ, ακολουθούμενη από την Ιρλανδία και την Ολλανδία, με τον Καναδά στην 4η θέση και το Μεξικό σε μεγάλη απόσταση. Οι περισσότερες αφρικανικές και ασιατικές χώρες είναι πιο κοντά στην Κίνα: κατά μέσο όρο 0,5 για τις αφρικανικές χώρες έναντι 0,7 για τις ΗΠΑ και 0,4 για τις ασιατικές χώρες έναντι 0,6 για τις ΗΠΑ. Μετά το Χονγκ Κονγκ,

ο Καναδάς είναι η δεύτερη πιο κοντινή οικονομία στην Κίνα, καταφέροντας να παραμείνει κοντά και στις δύο υπερδυνάμεις. Επίσης, η Αυστραλία, η Νότια Κορέα και η Ελλάδα είναι μεταξύ των άλλων χωρών που διατηρούν την ίδια απόσταση από τις ΗΠΑ και την Κίνα. Αυτές οι χώρες είναι πιο κοντά στις ΗΠΑ, αλλά διατηρούν πολύ ισχυρές εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις με την Κίνα. Αυτό ίσως τους αναγκάσει να αναθεωρήσουν την εμπορική πολιτική τους, εάν η νέα γεωοικονομική τάξη μετά την αντιπαράθεση ΗΠΑ και Κίνας το 2025 επιδεινωθεί σημαντικά, εξηγεί το άρθρο της Allianz Trade.

Τι πρέπει να κάνει η Ευρώπη σε περίπτωση εμπορικού πολέμου ΗΠΑ-Κίνας το 2025; Καταρχήν, η ΕΕ έχει ως βασικό στόχο το 2025 να μειωθεί περαιτέρω ο πληθωρισμός στα επίπεδα του 2%, ώστε να ενισχυθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η ΕΕ και άλλες χώρες διατηρούν ήδη ανοιχτές τις αγορές τους και προσπαθούν να παραμείνουν ουδέτερες σε περίπτωση νέου εμπορικού πολέμου, παρά την πίεση που ασκούν οι δύο μεγάλες οικονομίες των ΗΠΑ και της Κίνας. Μια σύγκρουση δασμών μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΕ θα δημιουργήσει πρόβλημα στην οικονομία των ΗΠΑ αφού τα ευρωπαϊκά αγαθά θα γίνουν πιο ακριβά για τους Αμερικανούς καταναλωτές, με συνέπεια την άνοδο του πληθωρισμού. Αυτό θα βλάψει οικονομίες όπως για παράδειγμα της Γερμανίας που παρουσιάζει μεγάλες εξαγωγές, π.χ. προβλέπεται ότι δασμοί της τάξης του 20% θα κοστίσουν στη γερμανική οικονομία πάνω από 180 εκατ. ευρώ. Οι υψηλοί δασμοί των ΗΠΑ σε κινεζικά προϊόντα επίσης θα βλάψουν συνολικά την ευρωπαϊκή οικονομία αφού όλο και περισσότερα κινεζικά προϊόντα θα έρθουν στην ευρωπαϊκή αγορά.

Συμπερασματικά, ένας νέος εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας είναι πολύ πιθανό να φέρει αβεβαιότητα στη παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομική ανάπτυξη το 2025. Πιθανή οικονομική αστάθεια θα δημιουργήσει εμπόδια στη πολιτική ανάκαμψης και ίσως δούμε για άλλη μια χρονιά υψηλούς πληθωρισμούς και επιτόκια, αλλά και χαμηλές χρηματιστηριακές αποδόσεις. Είναι γεγονός ότι η ΕΕ παρουσιάζει αργή οικονομική ανάπτυξη λόγω κυρίως της συρρίκνωσης της Γερμανικής οικονομίας, οπότε ενδεχόμενο νέων δασμών των ΗΠΑ θα δυσχεραίνει την οικονομική και πολιτική κατάσταση στην Ευρώπη το 2025. Συνεπώς, η ΕΕ θα πρέπει να υιοθετήσει μια ενιαία πολιτική που θα ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και θα αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις προκλήσεις που θέτουν οι ΗΠΑ και η Κίνα, λαμβάνοντας αντίμετρα που θα βελτιώνουν την ευρωπαϊκή οικονομική ανάπτυξη, την οικονομική ολοκλήρωση και θα ενισχύουν το διεθνές εμπόριο προς όφελος των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και των καταναλωτών.

Για την έντυπη επικοινωνία σας

ΕΝΤΥΠΟ

Κατάλογοι, βιβλία, περιοδικά, φυλλάδια, εφημερίδες, ειδικά εμπορικά έντυπα, ψηφιακή εκτύπωση σε όλων των ειδών τα υλικά, μηχανογραφικά έντυπα.

ΚΟΥΤΙ

Κουτιά ζαχαροπλαστείου, ψητοπωλείου, πίτσας, υδράντοχα με ειδική επίστρωση για άμεση επαφή με τρόφιμα εστίασης, ψυγείου και βαθειάς κατάψυξης. Κουτιά ποτών και αναψυκτικών.

ΠΟΤΗΡΙ

Χάρτινα ποτήρια με εκτύπωση λογότυπου ή προτυπωμένα, μονότοιχα ή διπλότοιχα όλων των διατάσεων (4, 8, 12, 16 oz).

Ο σύγχρονος μηχανολογικός εξοπλισμός και η πολυετή εμπειρία μας, στο χώρο των εκτυπώσεων, μας δίνει τη δυνατότητα να προσφέρουμε ολοκληρωμένες λύσεις, προβολής και προώθησης, με την υψηλότερη ποιότητα παραγωγής στη χαμηλότερη τιμή.

www.cupcode.gr - info@cupcode.gr

